

นามนาม ตอนที่ ๑ สามัญศัพท์

๓ การันต์ในนปงสกลิงค์

๓. อุ การันต์ในนปงสกลิงค์แจกอย่าง วตฤ (พัสดุ) ดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหูวจนะ
ปจมา	วตฤ	วตฤนิ วตฤ
ทุตिया	วตฤ	วตฤนิ วตฤ
ตติยา	วตฤนา	วตฤหิ วตฤภิ (วตฤหิ วตฤภิ)
จตุตถี	วตฤสส วตฤโน	วตฤนํ (วตฤนํ)
ปณจมี	วตฤสสมา วตฤมฺหา (อายุนา)	วตฤหิ วตฤภิ (วตฤหิ วตฤภิ)
ฉฐี	วตฤสส วตฤโน	วตฤนํ (วตฤนํ)
สप्तมী	วตฤสมิ วตฤมฺหิ	วตฤส (วตฤส)
อาลปนํ	วตฤ	วตฤนิ วตฤ

การทำตัว วตฺถุ (พัสดุ) ดังนี้

วตฺถุ ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สิ ปจมาวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง สิ ลบ สิ เสีย สำเร็จรูปเป็น วตฺถุ วตฺถุ แปลว่า อ. พัสดุ ฯ
วตฺถุณี ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย ปจมาวิภัตติ ฝ่ายพหุวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุณี วตฺถุณี แปลว่า อ.พัสดุ ท. ฯ
วตฺถุ ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย ปจมาวิภัตติ ฝ่ายพหุวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง โย ลบ โย เสีย สำเร็จรูปเป็น วตฺถุ วตฺถุ แปลว่า อ.พัสดุ ท. ฯ
วตฺถุํ ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง อํ ทุตติยาวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง อํ คง อํ ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุํ วตฺถุํ แปลว่า ซึ่ง พัสดุ, สู้พัสดุ, ยังพัสดุ, ลั่นพัสดุ, ตลอดพัสดุ, กะพัสดุ, เฉพาะพัสดุ ฯ
วตฺถุณี ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย ทุตติยาวิภัตติ ฝ่ายพหุวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุณี วตฺถุณี แปลว่า ซึ่งพัสดุ ท., สู้พัสดุ ท., ยังพัสดุ ท., ลั่นพัสดุ ท., ตลอดพัสดุ ท., กะพัสดุ ท., เฉพาะพัสดุ ท. ฯ
วตฺถุ ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย ทุตติยาวิภัตติ ฝ่ายพหุวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง โย ลบ โย เสีย สำเร็จรูปเป็น วตฺถุ วตฺถุ แปลว่า ซึ่งพัสดุ ท., สู้พัสดุ ท., ยังพัสดุ ท., ลั่นพัสดุ ท., ตลอดพัสดุ ท., กะพัสดุ ท., เฉพาะพัสดุ ท. ฯ
วตฺถุณา ศัพท์เดิมคือ วุตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง นา ตติยาวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง นา คง นา ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุณา แปลว่า

ด้วยผัส, โดยผัส, อันผัส, ตามผัส, เพราะผัส, มีผัส, ด้วยผัส, ข้างผัส, ทางผัส ฯ

วตถุหิ ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง หิ ตติยาวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง หิ คง หิ ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตถุหิ วตถุหิ แปลว่า ด้วยผัส ท., โดยผัส ท., อันผัส ท., ตามผัส ท., เพราะผัส ท., มีผัส ท., ด้วยผัส ท., ข้างผัส ท., ทางผัส ท. ฯ

วตถุภิ ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง หิ ตติยาวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ แปลง หิ เป็น ภิ สำเร็จรูปเป็น วตถุภิ วตถุภิ แปลว่า ด้วยผัส ท., โดยผัส ท., อันผัส ท., ตามผัส ท., เพราะผัส ท., มีผัส ท., ด้วยผัส ท., ข้างผัส ท., ทางผัส ท. ฯ

วตถุสส ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส จตุตถีวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ ลง ส คง ส ไว้ แล้วลง ส อาคม สำเร็จรูปเป็น วตถุสส วตถุสส แปลว่า แก่ผัส, เพื่อผัส, ต่อผัส ฯ

วตถุโน ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง ส จตุตถีวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ แปลง ส เป็น โน สำเร็จรูปเป็น วตถุโน วตถุโน แปลว่า แก่ผัส, เพื่อผัส, ต่อผัส ฯ

วตถุนํ ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง นํ จตุตถีวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง นํ คง นํ ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตถุนํ วตถุนํ แปลว่า แก่ผัส ท., เพื่อผัส ท., ต่อผัส ท. ฯ

วตถุสฺมา ศัพท์เดิมคือ วตถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สฺมา ปัลลภิมิ วิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ ลง สฺมา คง สฺมา ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตถุสฺมา วตถุสฺมา แปลว่า แต่ผัส, จากผัส, กว่าผัส, เหตุผัส ฯ

วตุณฺหฬ คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง สุมฬ ปัณจมี
 วิกัตติ ฝฬยเอกวจนะ แปลง สุมฬ เปัน มฬหฬ สฬเรจรูปเปัน วตุณฺหฬ
 วตุณฺหฬ แปลวฬ แต้พัสตุ, จกพัสตุ, กวฬพัสตุ, เหตุพัสตุ ๑

วตุณฺหฬ คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง หฬ ปัณจมีวิกัตติ
 ฝฬยพหุวจนะ ทีฆะ อู เปัน อู ลง หฬ คง หฬ วั สฬเรจรูปเปัน วตุณฺหฬ
 วตุณฺหฬ แปลวฬ แต้พัสตุ ท., จกพัสตุ ท., กวฬพัสตุ ท., เหตุพัสตุ ท.๑

วตุณฺหฬ คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง หฬ ปัณจมี
 วิกัตติ ฝฬยพหุวจนะ ทีฆะ อู เปัน อู แปลง หฬ เปัน หฬ สฬเรจรูปเปัน
 วตุณฺหฬ วตุณฺหฬ แปลวฬ แต้พัสตุ ท., จกพัสตุ ท., กวฬพัสตุ ท., เหตุ
 พัสตุ ท.๑

วตุณฺสส คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง ส ฉัญจฬวิกัตติ
 ฝฬยเอกวจนะ ลง ส คง ส วั แล้วลง ส อคคม สฬเรจรูปเปัน วตุณฺสส
 แปลวฬ แห้งพัสตุ, ของพัสตุ, เมื้อพัสตุ ๑

วตุณฺโน คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง ส ฉัญจฬวิกัตติ
 ฝฬยเอกวจนะ แปลง ส เปัน โน สฬเรจรูปเปัน วตุณฺโน วตุณฺโน แปลวฬ
 แห้งพัสตุ, ของพัสตุ, เมื้อพัสตุ ๑

วตุณฺนํ คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง นํ ฉัญจฬวิกัตติ
 ฝฬยพหุวจนะ ทีฆะ อู เปัน อู ลง นํ คง นํ วั สฬเรจรูปเปัน วตุณฺนํ
 วตุณฺนํ แปลวฬ แห้งพัสตุ ท., ของพัสตุ ท., เมื้อพัสตุ ท. ๑

วตุณฺสมึ คัฬท์เตมคัฬ วตุณฺ อู การันตึนปุงสกลิงคฺ ลง สมึ สัตตมึ
 วิกัตติ ฝฬยเอกวจนะ ลง สมึ คง สมึ วั สฬเรจรูปเปัน วตุณฺสมึ
 วตุณฺสมึ แปลวฬ ในพัสตุ, โกถพัสตุ, ทีพัสตุ, ครันเมื้อพัสตุ, ในเพรฉะ
 พัสตุ, เหนื้อพัสตุ, บนพัสตุ, ณ พัสตุ ๑

วตฺถุมหิ ศัพท์เดิมคือ วตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สฺมี สัตตมมี   วิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ แปลง สฺมี เป็น มหิ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุมหิ   วตฺถุมหิ แปลว่า ในพัสดุ, ไกล้วพัสดุ, ที่พัสดุ, ครั้นเมื่อพัสดุ, ในเพราะ   พัสดุ, เนื้อพัสดุ, บนพัสดุ, ณ พัสดุ ฯ
วตฺถุสุ ศัพท์เดิมคือ วตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สุ สัตตมมีวิภัตติ   ฝ่ายพหูวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง สุ คง สุ ไว้ สำเร็จรูปเป็น วตฺถุสุ วต   ฺถุสุ แปลว่า ในพัสดุ ท., ไกล้วพัสดุ ท., ที่พัสดุ ท., ครั้นพัสดุท., ใน   เพราะพัสดุ ท., เนื้อพัสดุ ท., บนพัสดุ ท., ณ พัสดุ ท. ฯ
วตฺถุ ศัพท์เดิมคือ วตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง สิ อาลปนนะวิภัตติ   ฝ่ายเอกวจนะ ลง สิ ลบ สิ เสีย สำเร็จรูปเป็น วตฺถุ วตฺถุ แปลว่า แน่ะ   พัสดุ, ดูก่อนพัสดุ, ข้าแต่พัสดุ ฯ
วตฺถุณี ศัพท์เดิมคือ วตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย อาลปนนะ   วิภัตติ ฝ่ายพหูวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ แปลง โย เป็น นิ สำเร็จรูปเป็น   วตฺถุณี วตฺถุณี แปลว่า แน่ะพัสดุ ท., ดูก่อนพัสดุ ท., ข้าแต่พัสดุ ท. ฯ
วตฺถุ ศัพท์เดิมคือ วตฺถุ อุ การันต์ในนปุงสกลิงค์ ลง โย อาลปนนะ   วิภัตติ ฝ่ายพหูวจนะ ทีฆะ อุ เป็น อุ ลง โย ลบ โย เสีย สำเร็จรูปเป็น   วตฺถุ วตฺถุ แปลว่า แน่ะพัสดุ ท., ดูก่อนพัสดุ ท., ข้าแต่พัสดุ ท. ฯ

ศัพท์เหล่านี้แจกเหมือน วตฺถุ (พัสดุ)

อมพุ (น้ำ)	ชตุ (ยาง)	อสสุ (น้ำตา)	ธนุ (ธนู)
อายุ (อายุ)	มธู (น้ำผึ้ง)	จกขุ (นัยน์ตา)	มสสุ (หนวด)
วปุ (กาย)	สชณฺ (เงิน)		

ตัวอย่างการแจก มธฺ (น้ำผึ้ง) เหมือน วตถุ (พัสดุ) ดังนี้
 อุ การันต์ในนปุงสกสิงค์แจกอย่าง มธฺ (น้ำผึ้ง) ดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	มธฺ	มธฺนิ มธฺ
ทุตिया	มธฺ°	มธฺนิ มธฺ
ตตिया	มธฺนา	มธฺหิ มธฺภิ
จตุตถิ	มธฺสฺส มธฺโน	มธฺนํ
ปณจมี	มธฺสฺมา มธฺมฺหา	มธฺหิ มธฺภิ
ฉฎฐิ	มธฺสฺส มธฺโน	มธฺนํ
สप्तตมี	มธฺสฺมฺ มธฺมฺหิ	มธฺสฺ
อาลปนํ	มธฺ	มธฺนิ มธฺ

อมฺพุ (น้ำ) ชตุ (ยาง) อสฺสุ (น้ำตา) ธนฺ (ธนฺ) อายุ (อายุ)
 มธฺ (น้ำผึ้ง) จกฺขุ (นัยน์ตา) มสฺสุ (หนวด) วปุ (กาย) สชฺณฺ (เงิน)

จงแต่งประโยคภาษาไทยต่อไปนี้เป็นภาษามคธ

๑. อ.น้ำผึ้ง ในมือ ของลิง บนต้นไม้ สูง ๆ

เฉลย.

๒. อ.นัยน์ตา ท. ของมนุษย์ ผู้มีศรัทธา ในพระพุทธเจ้า ๆ

เฉลย.

๓. อ.ธนฺ ท. ในเรือน ของนายพราน (ลุมทุก-ปง) ผู้ดุร้าย ๆ

เฉลย